

עָלָה עָלֶיךָ עַל, הֵינְנוּ דְבַתִּיב, (עמוס ה) בְּתוֹלַת יִשְׂרָאֵל,
 (בראשית כד) בְּתוֹלָה וְאִישׁ לֹא יֵדְעָה.

וּנְתַתֶּם אֹתָהּ אֶל אֶלְעָזָר, מִצְוֹתֶיהָ בְּסֶנֶן, וְאוֹקְמוּהָ.
 מָאִי טַעְמָא לִיהּ וְלֹא לְאַהֲרֹן. אֵלֶּא אַהֲרֹן
 שׁוֹשְׁבֵינָא דְמִטְרוֹנִיתָא. וְעוֹד דְאַהֲרֹן לֹא אֶתִי מְסִטְרָא
 דְטָהוֹר, אֵלֶּא מְסִטְרָא דְקָדוּשׁ, וּבְגִין דְדָא אֶתִיָּא
 לְטָהָרָה, לֹא אֶתִיָּהִיב לִיהּ.

כָּל מְלָה דְהָאִי פָּרָה, הִיא בְּשַׁבַּע, ז' כְּבוֹסִים וְכוּ',
 וְהָא אֶתְמַר, מָאִי טַעְמָא. בְּגִין דְהִיא שְׁבַע שְׁנֵי
 שְׁמִטָּה, וּבֵת שְׁבַע אֶתְקָרִי, וְעַל דָּא כָּל עוֹבְדוֹי בְּשַׁבַּע.
 תָּא חַזִּי, כָּל מָאִי דְאֶתְעָבִיד מִהָאִי פָּרָה, בְּגִין לְדַבְּרָא,
 וְלֹא לְקַדְשָׁא, וְאִף עַל גַּב דְאַתִּיָּהִיב לְסֶנֶן, הוּא לֹא
 שְׁחִיט וְלֹא שְׂרִיף, בְּגִין דְלֹא יִשְׁתַּכַּח דִּינָא בְּמִטְרוֹי,
 וּכְל שְׁכֵן אַהֲרֹן דְאִיהוּ בְּדַרְגָּא שְׁלִים יִתִּיר, דְלֹא בְעֵי
 לְאַשְׁתַּכַּח תַּמָּן, וְלֹא זְדַמְנָא תַּמָּן.

לשון הקודש

שְׁוֵה בָּא לְטָהָרָה, לֹא נָתַן לוֹ.
 כָּל דְבָר בְּפָרָה זֶה הִיא בְּשַׁבַּע, שְׁבַע
 כְּבוֹסִים וְכוּ', וְהָרִי נִתְבָּאָר. מָה הַטַּעַם?
 מִשּׁוּם שֶׁהִיא שְׁבַע שְׁנֵי שְׁמִטָּה, וּבֵת שְׁבַע
 נִקְרָאת, וְעַל כֵּן כָּל מַעֲשֵׂיהָ בְּשַׁבַּע. בֹּא
 וּרְאֵה, כָּל מָה שְׁנַעֲשֶׂה מִפָּרָה זֶה – בְּשִׁבִיל
 לְטָהָר, וְלֹא לְקַדְשׁ. וְאִף עַל גַּב שְׁנִיתְנָה לְסֶנֶן,
 הוּא לֹא שׁוֹחֵט וְלֹא שׁוֹרֵף, בְּשִׁבִיל שְׁלֵא

שְׁהִיא (שם כ) שְׁלָמִי אֲמוּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְעַלֶיךָ לֹא
 הִיא, אֵלֶּא עֲמָה. אֲשֶׁר לֹא עָלָה עָלֶיךָ עַל, הֵינְנו
 שְׁפָתוֹב (עמוס ה) בְּתוֹלַת יִשְׂרָאֵל, (בראשית כד)
 בְּתוֹלָה וְאִישׁ לֹא יֵדְעָה.

וּנְתַתֶּם אֹתָהּ אֶל אֶלְעָזָר, מִצְוֹתֶיהָ בְּסֶנֶן,
 וּפְרֻשׁוּהָ. מָה הַטַּעַם לוֹ וְלֹא לְאַהֲרֹן? אֵלֶּא
 אַהֲרֹן שׁוֹשְׁבֵין הַמְּלָכָה. וְעוֹד, שְׁאַהֲרֹן לֹא בָּא
 מִצַּד שֶׁל טָהוֹר, אֵלֶּא מִצַּד שֶׁל קָדוּשׁ, וּמִשּׁוּם

הָאִי פָּרָה, בֵּינוֹן דְּאֵתְעִבִּיד אִפְר, בְּעֵי לְמִשְׁדֵּי בִיה
 עֵץ אֶרֶז, וְאִזּוּב, וְשְׁנֵי תוֹלְעַת, וְהָא אֵלִין
 אֲתַמְרוּ. וְאֶסְפֵּי אִישׁ טָהוֹר, וְלֹא קְדוֹשׁ. וְהִנִּיחַ מַחוּץ
 לְמַחְנֶה בְּמָקוֹם טָהוֹר, דְּהָא טָהוֹר לֹא אֶקְרִי, אֶלָּא
 מִן סְטָרָא דְמִסְאֵב בְּקַדְמִיתָא.

רְזָא דְכֻלָּא, הָאִי דְכֻתִּיב לְמִי נִגְדָה חֲטָאת הִיא,
 בְּגִין דְּכָל דִּינִין פִּתְאִין, וְכָל אֵינוֹן דְּאֵתוּ
 מִסְטָרָא דְמִסְאֵבָא, כִּד אִיתוּ יִנְקָא מִסְטָרָא אַחֲרָא,
 וְיִתִּיבַת בְּדִינָא, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (ישעיה לד) מְלָאָה דָם
 הַדְּשָׁנָה מִחֻלָּב. כְּדִין כְּלָהוּ מִתְעַרְרִי וּמִסְתַּלְקִי וְשָׂרְאן
 בְּעֻלְמָא. בֵּינוֹן דְּעִבְדֵי הָאִי עוֹבְדָא דְלִתְתָא, וְכָל הָאִי
 דִּינָא בְּאֵתֵר דָּא דְהָאִי פָּרָה, וְרַמָּאן עָלֶיהָ עֵץ
 אֶרֶז וְגו'. ^(א"ע) כְּדִין אֲתַחֲלֵשׁ חִילָא דְלַהוֹן, וּבְכָל אֲתֵר
 דְּשָׂרְאן אֲתַבְרוּ וְאֲתַחֲלֵשׁוּ וְעַרְקִין מִנִּיהּ, דְּהָאִי חִילָא

(דף קפ"א)

 לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

משום שכל דינים התחתונים וכל אלו
 שבאים מצד הטמאה, כשיונקים מצד אחר
 ויושבים כדן, כמו שנאמר (ישעיה לד) מְלָאָה
 דָם הַדְּשָׁנָה מִחֻלָּב, או כלם מתעוררים
 ומסתלקים ושורים בעולם. כיון שעושים
 מעשה זה שלמטה, וכל הדין הזה במקום
 זה של פרה זו, וזוהרים עליה עין ארז וגו',
 או נחלש בהם, ובכל מקום ששורים
 נשברים ונחלשים ובורחים משם, שהרי

ימצא דין בצדו, וכל שכן אחרון, שהוא
 בדרגה יותר משלמה, ולא צריך להמצא
 שם ולהודמן לשם.

פרה זו, כיון שנעשתה אפר, צריך לזרק בה
 עץ ארז ואזוב ושני תולעת, והרי אלה
 נאמרו. ואסף איש טהור, ולא קדוש. והניח
 מחוץ למחנה במקום טהור, שהרי טהור לא
 נקרא אלא מצד שטמא בהתחלה.
 סוד הכל, זה שכתוב למי נגדה חטאת היא.

דְּלֵהוֹן אֶתְחִי כְּגוֹנָא דָּא לְגַבִּייהוּ, כְּדִין לָא שָׂרְאן
בְּכַר נֶשׁ, וְאֶתְדַפֵּי.

וְעַל דָּא אֶתְקַרֵי מִי נְדָה, מִיָּא לְדַכָּא. כִּד עֲלָמָא
שְׂאֵרֵי בְּדִינָא, וְסִטְרָא מְסֻאָבָא אֶתְפִּשֵׁט בְּעֲלָמָא,
הָכָא אֶתְפְּלִילָן כָּל זִינִין מְסֻאָבָא, וְכָל זִינֵי דְכּוּן, וּבְגִין
כְּדִ טוֹמְאָה וְטַהֲרָה, כְּלָלָא עֲלָאָה דְאֹרִייתָא, וְאוֹקְמוּהָ
חֲבַרְיָא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֶלְעָזָר, עַבְדַּת דְּלָא יִימְרוֹן
חֲבַרְיָא מְלָה אֶבְתְּרָךְ.

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (תהלים קד) הַמְשַׁלַּח מַעֲיָנִים
בְּנַחְלִים וְגו'. יִשְׁקוּ כָּל חֵיתוֹ שְׂדֵי וְגו'. הֵינִי
קָרְאִי דְדוֹד מְלָכָא בְּרוּחָא קַדִּישָׁא אֶמְרוּן, וְאִית
לְאַסְתְּכְּלָא בְּחוּ. תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְחַכְמָתָא עֲלָאָה
בְּמִשׁ בְּגַלְיָפוּי, אַף עַל גַּב דְּהִיא טְמִירָא בְּכָל סְטְרִין,
פְּתַח וְאֶתְנַגִּיד מִנִּיהַ חַד נְהָרָא, מְלִיא (נ"א וּמְלִיא לְתַרְעִין)
בְּתַרְעִין עֲלָאִין.

לשון הקודש

החברים דְּכַר אֶתְרִיד.

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (תהלים קד) הַמְשַׁלַּח
מַעֲיָנִים בְּנַחְלִים וְגו'. יִשְׁקוּ כָּל חֵיתוֹ שְׂדֵי
וְגו'. פְּסוּקִים אֵלּוּ אֶמְרֵם דְּדוֹד הַמְלִיךְ בְּרוּחַ
הַקִּדְּשׁ, וְיֵשׁ לְהַסְתַּכְּלָא בְּהֵם. בָּא וּרְאָה,
בְּשַׁעְתָּא שְׁחַכְמָה עֲלִיוֹנָה מְכָה בְּחַקִּיקוֹת, אַף
עַל גַּב שְׁהִיא נְסַתְרַת בְּכָל הַצְּדִדִּים, נְפִתַח
וְשׁוּפַע מִמֶּנָּה נְהָר אֶחָד מְלָא (וּמְלָא לְשַׁעֲרִים)

כְּחֵם נְרָאָה כְּמוֹ זֶה לְגַבִּיְהֶם, וְאֵן לָא שׁוֹרִים
בְּאֶדְם, וְהוּא נְטָרָה.

וְעַל זֶה נִקְרְאִים מִי נְדָה, מִיָּם לְטַהֲרָה.
כְּשֶׁהָעוֹלָם שְׂרוּי כְּדִין וְצַד הַטְּמָאָה מִתְפִּשֵׁט
בְּעוֹלָם, כָּאֵן נְכַלְלִים כָּל מִינִים שֶׁל טְמָאָה
וְכָל מִינֵי טַהֲרָה, וּמִשׁוּם זֶה טְמָאָה וְטַהֲרָה
כְּלָל עֲלִיוֹן בְּתוֹרָה, וּבְאֵרוּחַ הַחֲבָרִים. אָמַר
רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֶלְעָזָר, עֲשִׂיתָ שְׁלָא יֵאמְרוּ

בְּמַבּוּעַא וּמְקוֹרָא דְמִיָּא דְמְלִי קוּזְפָּא רַבָּא מְנִיָּה,
 וּמִתַּמָּן אֶתְמַשְׁכֵּן מַבּוּעֵין דְנַחְלִין וְנַחְרִין
 בְּכָל סֵטֶר, כִּד הָאֵי, בְּחֵד שְׁבִיל דְקִיק דְלָא אֶתְיִידַע,
 מְשִׁיךְ וְנָגִיד הֵהוּא נָהָר דְנָגִיד וְנָפִיק, וּמְמַלֵּי לְהֵהוּא
 נַחְלָא עֲמִיקָא, וּמִתַּמָּן אֶתְמַשְׁכָּאן מַבּוּעֵין וְנַחְלִין,
 וְאֶתְמַלְיִין מְנִיָּה. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, הַמְשַׁלַּח מַעֲיָנִים
 בְּנַחְלִים וְגו'. אֵלִין נַחְרֵי עֲלָאֵי קַדִּישָׁא דְאַפְרָסְמוֹנָא
 דְכִיָּא, וּבְלָהוּ אֶתְשַׁקְיִין כְּחֵד מִהֵהוּא נְבִיעָא דְנַחְלָא
 עֲלָאָה קַדִּישָׁא דְנָפִיק וְנָגִיד.

לְבַתָּר, יִשְׁקוּ כָּל חֵיתוֹ שְׂדֵי, הֵינֵנו דְכְּתִיב, (בראשית ב)
 וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהָיָה לְאַרְבַּעָה רָאשִׁים. הֵינֵי
 אַרְבַּע רָאשִׁין, אֵלִין אֵינֻן חֵיתוֹ שְׂדֵי, כִּלְלָא דְכָל אֵינֻן
 מִשְׁרִיין, וְכָל אֵינֻן חֵיִלִין, דְאַחֲזִין בְּהוֹ שְׂדֵי, אֵל
 תְּקַרֵּי שְׂדֵי, אֵלָא שְׂדֵי. דֵּהוּא נְטִיל, וְאַשְׁלִים שְׂמָא
 מִיִּסְוָדָא דְעֵלְמָא.

לשון הקודש

בשערים עליונים.

אלה נהרות עליוני קדש של אפרסמון נהר,
 וכלם משקים פאחד מאותה נביעת הנחל
 העליון הקדוש שיוצא ושופע.

אחר כך, ישקו כל חיתו שדי, הינו שכתוב
 (בראשית ב) ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים.
 ארבעה ראשים אלה הם חיתו שדי, כלל כל
 אותן מרפבות וכל אותם תילות ששדי
 אחוזה בהם. אל תקרי שדי אלא שדי, שהוא

במבוע ומקור של מים שממלא כלי גדול
 ממנו, ומשם נמשכים מבועים של נחלים
 ונהרות בכל צד – כך זה, בשביל דקיק אחד
 שלא נודע, מושך ושופע אותו נהר ששופע
 ויוצא וממלא לאותו נחל עמק, ומשם
 נמשכים מבועים ונחלים ומתמלאים ממנו.
 זהו שכתוב המשלח מעינים בנחלים וכו'.

יִשְׁכְּרוּ פְּרָאִים עִמָּאם, אֵלִין אֵינּוֹן דְּכִתִּיב בְּהוּ, (יחזקאל
 א) וְהָאוֹפְנִים יִנְשְׂאוּ לְעַמְתָּם כִּי רוּחַ הַחַיָּה
 בְּאוֹפְנִים, מָאן חַיָּה. אֵלָּא אֵלִין חַיָּה שְׂדֵי, אַרְבַּע
 אֵינּוֹן, וְכָל חַד וְחַד לְחַד סְטָרָא דְעֵלְמָא. וְהַהוּא אֶקְרִי
 חַיָּה, וְאוֹפְנִים לְקַבִּיל כָּל חַד וְחַד. וְלֹא אֵזְלִין אֵלָּא
 מֵרוּחַ דְּהַחַיָּה חַיָּה דְאֵזִיל עֲלֵיהּ וְכֹד אֵלִין מִתְּשַׁקְּיִין
 מִהַהוּא שְׁקִינְיָ עֲלָאָה, כָּל שְׂאָר חַיָּילִין אַחַרְגִּין
 אֲשַׁתְּקִיִין, וְאַתְרוּן, וּמִשְׁתַּרְשֵׁן בְּשַׁרְשֵׁייהוּ, וְאַתְאֲחָדִין
 אֵלִין בְּאֵלִין, בְּדַרְגִּין יְדִיעֵן. הָדָא הוּא דְכִתִּיב, עֲלֵיהֶם
 עוֹף הַשָּׁמַיִם יִשְׁכּוֹן וְגו' . מִשְׁקָה הָרִים מֵעֲלִיּוֹתָיו וְגו' .
 אֵלִין שְׂאָר דַּרְגִּין עֲלָאִין.

לְבַתָּר כָּל דָּא, מִפְּרִי מַעֲשֵׂיךָ תִּשְׁבַּע הָאָרֶץ, (כ"א לַתְּמָא
 וְכָל עֲלָמִין וְכו') אֶרְעָא עֲלָאָה קְדִישָׁא. וְכֹד אִיהִי
 מִתְּבַרְכָּא, כָּל עֲלָמִין כְּלָהוּ חֲדָאן, וּמִתְּבַרְכָּאן. דָּא

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

הַחִלּוֹת הָאֲחֵרִים מְשָׁקִים וּמְרוּיִם וּמִשְׁתַּרְשֵׁיִם
 בְּשַׁרְשֵׁיהֶם, וְנֶאֱחָוִים אֵלֶּה בְּאֵלֶּה בְּדַרְגּוֹת
 יְדוּעוֹת. זֶהוּ שְׁכָנוּב עֲלֵיהֶם עוֹף הַשָּׁמַיִם
 יִשְׁכּוֹן וְגו' . מִשְׁקָה הָרִים מֵעֲלִיּוֹתָיו וְגו' - אֵלוּ
 שְׂאָר דַּרְגּוֹת עֲלִיּוֹנוֹת.

אַחַר כָּל זֶה - מִפְּרִי מַעֲשֵׂיךָ תִּשְׁבַּע הָאָרֶץ,
 (לְמִשָּׁה, וְכָל הָעוֹלָמוֹת וְכו') אֶרֶץ עֲלִיּוֹנָה קְדוֹשָׁה.
 וּכְשֵׁהיא מִתְּבַרְכָּת, כָּל הָעוֹלָמוֹת בְּשִׂמְחָה,
 וּמִתְּבַרְכִּים. וְזֶה בְּשַׁעֲה שְׁנִמְצָאוֹת בְּרָכוֹת

נוֹטֵל וּמְשָׁלִים אֶת הַשֵּׁם מִסוּד הָעוֹלָם.
 יִשְׁכְּרוּ פְּרָאִים עִמָּאם - אֵלֶּה אוֹתָם שְׁכָנוּב
 בְּהֵם (יחזקאל א) וְהָאוֹפְנִים יִנְשְׂאוּ לְעַמְתָּם כִּי
 רוּחַ הַחַיָּה בְּאוֹפְנִים. מִי הַחַיָּה? אֵלָּא אֵלוּ
 חַיָּה שְׂדֵי, אַרְבַּע הֵן, וְכָל אַחַת וְאַחַת לְצַד
 אֶחָד שֶׁל הָעוֹלָם. וְאוֹתוֹ שְׁנַקְרָא חַיָּה, וְאוֹפְנִים
 מוּל כָּל אֶחָד וְאַחַד. וְלֹא הוֹלְכִים אֵלָּא מֵרוּחַ
 אוֹתָהּ חַיָּה שְׁהוֹלְכַת עֲלֵיהֶם, וּכְאֲשֶׁר אֵלֶּה
 מְשָׁקִים מֵאוֹתָהּ הַשְּׁקָאָה עֲלִיּוֹנָה, כָּל שְׂאָר

בְּשַׁעֲתָא דְּבִרְכָאן מִשְׁתַּבְּחִי, מִשְׁקִינֵי דְּנִחְלָא עֲמִיקָא
דְּכֻלָּא.

וּבְשַׁעֲתָא דְּעֵלְמָא יְתִיב בְּדִינָא דְּבִרְכָאן לָא
מִשְׁתַּבְּחִי לְנִחְתָּא בְּעֵלְמָא, כְּדִין אִסְתָּאב

מִקֻּדְשׁ (ס"א וּבְשַׁעֲתָא דְּבִרְכָאן לָא מִשְׁתַּבְּחִי לְנִחְתָּא בְּעֵלְמָא, כְּדִין עֵלְמָא יְתִיב בְּדִינָא,
וּמִסְטָרָא דְּשִׁמְאֵלָא רוּחָא אִתְעַר וְאִתְפְּשֵׁט בְּעֵלְמָא) וּבְכַמָּה חֲבִילֵי מְרִיקִין
מִשְׁתַּבְּחִי בְּעֵלְמָא, וְשָׂרָאן (בְּכַמָּה אֲתָרֵי) עַל בְּנֵי נָשָׂא,
וּמִסְאָב חֵהוּא רוּחָא לְהוּ, כְּבַר נָשׁ דְּגִנְעָא (ס"א כְּבַר הָא
רוּחַ) וְרוּחַ מִסְאָבָא שְׂרִיא עָלֵיהּ. חָכִי נָמִי שְׂרִיא, לְמָאן
דְּיִקְרַב בְּחֵדִייהּ.

הָדָא הוּא דְּכִתְיב, תְּסִתִּיר פְּנִידָא יְבַחְלוּן וְגו'. תַּאי
קָרָא מָאִי קָא מִיִּירִי. אֵלָא תְּסִתִּיר פְּנִידָא
יְבַחְלוּן, דְּהָא לָא אִתְשַׁקִּינֵי לְאִשְׁתַּבְּחָא בְּרִכָּאן
לְעֵלְמִין. תּוֹסַף רוּחָם יְגִנְעוּן, (נ"א לְאִתְעַר) וְאִתְעַר רוּחָא
אֲחֵרָא מִסְטָרָא שְׁמָאֵלָא, וְרוּחַ מִסְאָבָא שְׂרִיא עַל בְּנֵי

לְשׁוֹן הַקּוּדְשׁ

בְּן אָדָם שְׁנֹנֵעַ (כְּבַר הַרוּחַ הַזֶּה) וְרוּחַ הַטְּמֵאָה שׁוֹרָה
עָלָיו. כִּךְ גַּם שׁוֹרָה, לְמִי שִׁיקְרַב אֵלָיו.
זֶהוּ שְׁבֹתוֹב תְּסִתִּיר פְּנִידָא יְבַחְלוּן וְגו'. פְּסוּק
זֶה מָהוּ אוֹמֵר? אֵלָא תְּסִתִּיר פְּנִידָא יְבַחְלוּן,
שְׁהָרִי לָא הִשְׁקוּ לְהַמְצֵא בְּרִכּוֹת לְעוֹלָמוֹת.
תּוֹסַף רוּחָם יְגִנְעוּן, (לְעוֹר) וּמִתְעוֹרֵר רוּחַ אֲחֵר
מִצַּד שְׁמָאֵל, וְרוּחַ טְמֵאָה שׁוֹרָה עַל בְּנֵי אָדָם,

מִהַשְׁקָאֵת הַנִּחְלָא הַעֲמִיקָא שֶׁל הַכֹּל.
וּבְשַׁעֲתָא שְׁהוּלָם יוֹשֵׁב כְּדִין, שְׁבִרְכּוֹת לָא
נִמְצְאוֹת לְרֵדֵת בְּעוֹלָם, אִזְ נִטְמָא הַמְקֻדְשׁ.
(וּבְשַׁעֲתָא שְׁאִין נִמְצְאוֹת בְּרִכּוֹת לְרֵדֵת לְמִשְׁחָה, אִזְ הָעוֹלָם יוֹשֵׁב כְּדִין, וּמִצַּד
שְׁמָאֵל מִתְעוֹרֵר רוּחַ וּמִתְפְּשֵׁט בְּעוֹלָם) וּבְכַמָּה חֲבִילוֹת שֶׁל
מִזִּיקִים נִמְצְאוּ בְּעוֹלָם וְשׁוֹרִים (בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת) עַל
בְּנֵי אָדָם, וּמִטְמָאֵת אוֹתָם אוֹתָהּ הַרוּחַ, כְּמוֹ

נָשָׂא, עַל אֵינֹן דְּמִיתִין, וּמֵאֵן דְּקָאִים בְּהַדְרֵיהוּ, וְעַל
 שָׂאָר בְּנֵי נָשָׂא, מָאִי אֲסוּזָא דְלַהוֹן. הָא דְכָתִיב וְאֵל
 עֶפְרָם יִשׁוּבוּן. דָּא עֶפְרָ שְׂרִיפַת הַחֲטָאֵת, (ס"א דָּא עֶפְרָ
 מִקְדָּשָׁא דְלַעֲלָא) בְּגִין לְאַתְדַּבְּרָא בֵּיהּ. וְהֵינְנוּ רָזָא (קהלת ג)
 הַכֹּל הִיָּה מִן הָעֶפְרָ, וְאֶפְּלוּ גַלְגַּל חֲמָה.

לְבַתָּר דְּמַתְדַּרְיִן לְהָאִי עֶפְרָ, בְּגִין לְאַתְדַּבְּרָא בֵּיהּ,
 מִתְעַבְר רֹחָא מְסַאֲבָא, וְאַתְעַר רֹחָא אַחְרָא
 קַדִּישָׁא, וְשָׂאֲרֵי בְּעֶלְמָא. הָדָא הוּא דְכָתִיב, תִּשְׁלַח
 רוּחְךָ יִבְרָאוּן, יִבְרָאוּן, וַיִּתְּסוּן בְּאֲסוּזָא עֲלָאָה, דְּרוּחָא
 אַחְרָא. וְתַחֲדַשׁ פְּנֵי אַדְמָה, דְּהָא אַתְדַּבְּרִיאַת, (אֶתְרָא
 לְבַעֲלָה) וְחַדְתוּתֵי דְּסִיְהָרָא אֲשַׁתְּכַח, וְעֶלְמִין בְּלָהוּ
 מִתְבְּרָכָאן. זַפָּאָה חוֹלְקֵיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא יְהִיב לֹון עֵיטָא, דְּכֻלָּא אֲסוּזָא, בְּגִין דִּיזְכּוֹן לְחַיִּי
 עֶלְמָא דְּאֲתִי, וַיִּשְׁתְּכְּחוּ דְּכֵיִן בְּהָאִי עֶלְמָא, קַדִּישִׁין
 לְעֶלְמָא דְּאֲתִי, עַלֵּיהוּ כְּתִיב (יחזקאל לו) וּזְרַקְתִּי עֲלֵיכֶם
 מִיָּם טְהוּרִים וְטָהָרְתֶם. (דף קפ"א ע"ב).

לשון הקודש

קדושה ושורה בעולם. זהו שכתוב תשלה
 רוחך יבראו, יבראו, וירפאו ברפואה
 עליונה של רוח אחרת. ותחדש פני אדמה,
 שהרי נטהרה (אשה לבעלה), ותדוש הלבנה
 נמצא, וכל העולמות מתברכים. אשרי חלק
 ישראל שהקדוש ברוך הוא נתן להם עצה
 שכלה רפואה כדי שיזכו לחיי העולם הבא.

על אותם שמתו ומי שעומד עליהם ועל שאר
 בני אדם, מה רפואתם? זה שכתוב ואל
 עפרם ישובו. זה עפר שרפת החטאת (זה עפר
 המקדש שלמעלה) בשביל לטהר בו, והינו סוד (קהלת
 א הכל היה מן העפר, ואפלו גלגל חמה.
 לאחר שהזורים לעפר זה בשביל לטהר בו,
 נעברת רוח הטמאה, ומתעוררת רוח אחרת

וַיָּבֹאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל כָּל הָעֵדָה מְדַבְּרֵי צִיּוֹן וְגו' (במדבר
 כ) רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אָמַאי פְּרֻשָׁתָא דְפָרָה,
 סְמִיכָה לְמִיתַת מְרִים. הָא אִוְקְמוּנָה. אֵלֶּא בִּיּוֹן (ס"א
 בְּמִה) דִּיאַתְעָבִיד דִּינָא בְּהַאי פָּרָה, לְדַכָּאָה לְמוֹסָאָבִי,
 אַתְעָבִיד דִּינָא בְּמְרִים, לְדַכָּאָה עֲלֵמָא, וְאַסְתְּלַקַּת
 מִן עֲלֵמָא. בִּיּוֹן דִּיאַסְתְּלַקַּת מְרִים, אַסְתְּלַקַּת הַהוּא
 בְּאֵר, דִּיהוּה אָזִיל עִמְהוֹן דִּישְׂרָאֵל בְּמַדְבְּרָא וְאַסְתְּלַקַּת
 בִּירָא בְּכֻלָּא.

אָמַר רַבִּי אַבְא, כְּתִיב וְאַתָּה בֶן אָדָם שָׂא קִינָא עַל
 בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל, וְכִי עָלָה בְּלַחֲזוּדָהָא, לָא. אֵלֶּא
 בְּנִין דְּכֻלָּא אַתְבַּר בְּנִינָה. בְּנִינָה אַתְבַּר יְמִינָא
 אַבְתְּרָה, דִּיהוּה מְקַרְב לָה גַבִּי גּוּפָא. וְגוּפָא דִּאִיהוּ
 שְׂמֵשָׂא, אַתְחַשְׁף בְּנִינָה. וְדָא הוּא רָזָא דְכְּתִיב, (תהלים
 ס) הוֹשִׁיעָה יְמִינִךָ וְעֲנֵנִי. גּוּפָא (ס"א בְּנִינָה דְכְּתִיב, (ישעיה יג) חֲשֹׁף

לשון הקודש

אותה באר שהיתה הולכת עם ישראל
 במדבר, והסתלקה הבאר בכל.

אמר רבי אבא, כתוב ואתה בן אדם שא
 קינה על בתולת ישראל. וכי עליה לבדה?
 לא. אלא משום שהכל נשבר בגללה. בגללה
 נשבר הימין אחריה, שהיה מקרבה לגוף.
 והגוף, שהוא שמש, נחשף בגללה, והו
 שכתוב (תהלים ס) הושיעה ימינך וענני. גוף,
 בגללה, שכתוב (ישעיה יג) חשף השמש בצאתו, וכתוב

וימצאו מהורים בעולם הזה, קדושים לעולם
 הבא, עליהם כתוב (חזקאל לו) וזרקתי עליכם
 מים מהורים וטהרתם.

ויבאו בני ישראל כל העדה מדבר ציון וגו'.
 רבי יהודה אמר, למה פרשת פרה סמוכה
 למיתת מרים, הרי פרשה. אלא ביון (במו)
 שנעשה הדין בפרה זו לטהר הטמאים,
 נעשה דין במרים לטהר העולם, והסתלקה
 מהעולם. ביון שהסתלקה מרים, הסתלקה

הַשָּׁמַשׁ בְּצֵאתוֹ וּבְתוֹבָה) וְדִבְתִּיב, (ישעיה ג) אֶלְבִּישׁ שָׁמַיִם קְדָרוֹת,
 דֶּהָא שְׁמַשָּׁא אֶתְחַשְׁדָּ בְּגִינָה. בְּגוּוֹנָא דָּא וּתְמַת שָׁם
 מְרִים וְגו'.

וְלֹא הָיָה מִיָּם לְעֵדָה, (במדבר כ) דֶּהָא אֶסְתַּלַּק בִּירָא
 דְּעִילָא וְתַתָּא לְבַתָּר אֶתְבַּר יְמִינָא, דִּבְתִּיב
 יֶאֱסַף אַהֲרֹן אֶל עַמּוּי. וְלְבַתָּר אֶתְחַשְׁדָּ שְׁמַשָּׁא,
 דִּבְתִּיב, (דברים לב) וּמַת בָּהָר וְגו'. וְהֶאֱסַף אֶל עַמּוּד
 וְגו'. הָא דְרוּעָא יְמִינָא אֶתְבַּר, וְגוּפָא דְאִיהוּ
 שְׁמַשָּׁא אֶתְחַשְׁדָּ.

וְתַא חַוִּי, לָא אֶשְׁתַּבַּח דָּרָא בְּעֵלְמָא, בְּדָרָא דְמוֹשָׁה
 קְיִימָא בְּעֵלְמָא, וְאַהֲרֹן וּמְרִים. וְאִי תִימָא
 בְּיוֹמוֹי דְשְׁלֹמָה חָכִי נְפִי, לָאו. דֶּהָא בְּיוֹמוֹי דְשְׁלֹמָה
 שְׁלִיט סִיחְרָא, וְשְׁמַשָּׁא אֶתְבְּנִישׁ. וּבְיוֹמוֹי דְמוֹשָׁה,
 אֶתְבְּנִישׁ סִיחְרָא, וְשְׁמַשָּׁא שְׁלֵטָא.

תַּלְתֵּי אַחֲרֵי חַוִּי: מוֹשֶׁה, אַהֲרֹן, וּמְרִים. בְּמָה דְאֶתְ

לשון הקודש

והגוף, שהוא שמש, נחשף.
 ובא וראה, לא נמצא דור בעולם כמו הדור
 שעמד משה בעולם, ואהרן ומרים. ואם
 תאמר בימי שלמה גם כך – לא! שהרי בימי
 שלמה שלטה הלבנה, והשמש התבנסה.
 ובימי משה התבנסה הלבנה ושלט השמש.
 שלשה אחים היו: משה, אהרן ומרים, כמו

(ישעיה ג) אלביש שמים קדרות, שהרי השמש
 נחשף בגללה. כמו זה, ותמת שם מרים וכו'.
 ולא היה מים לעדה, שהרי הסתלקה הבאר
 שלמעלה ושלמטה, אחר כך נשבר הימין,
 שכתוב יאסף אהרן אל עמיו. ואחר כך
 נחשף השמש, שכתוב (דברים לב) ומת בהר וכו',
 והאסף אל עמוד וכו'. הרי זרוע ימין נשברה,

אָמַר (מיכה ו) וְאֶשְׁלַח לְפָנֶיךָ אֶת מֹשֶׁה אֶהְרֹן וּמְרִים.
 מְרִים, סִיחָרָא. מֹשֶׁה, שְׁמִשָּׁא. אֶהְרֹן, דְּרוּעָא יְמִינָא.
 חוּר, דְּרוּעָא שְׁמַאלָא. וְאֶמְרִי לָהּ, נַחֲשׁוּן בֶּן עֲמִינַדָב.
 בְּקִדְמוּתָא מִיתַת מְרִים, אִסְתַּלְקַת סִיחָרָא, אִסְתַּלְק
 בְּאֵר. לְבַתָּר אֶתְבַּר דְּרוּעָא יְמִינָא, דְּמִקְרַב תְּדִיר
 סִיחָרָא, בְּאַחְוָא, בְּחִירוֹ. וְעַל דָּא כְּתִיב, (שמות טו) וַתִּקַּח
 מְרִים הַנְּבִיָאָה אַחֹת אֶהְרֹן. אַחֹת אֶהְרֹן וַדָּא, דְּאִיהּ
 דְּרוּעָא, דְּמִקְרַב לָהּ בְּאַחְדוּתָא, בְּאַחְוָה עִם גּוֹפָא.

לְבַתָּר אֶתְכַנִּישׁ שְׁמִשָּׁא וְאֶתְחַשְׁדָּ, כְּמָה דְּאוּקִימָנָא
 דְּכְתִיב וְהָאֵסֶף אֶל עַמּוּד גַּם אֶתָּה וְגו'. זַפְּאָה
 חוֹלְקִיהוּן דְּמֹשֶׁה אֶהְרֹן וּמְרִים, דְּאֶשְׁתַּכְּחוּ בְּעֵלְמָא.
 בְּיוֹמוֹי דְּשְׁלֵמָה, שְׁלֵטָא סִיחָרָא, בְּתַקּוּנָהָא, וְאֶתְחַוִּי
 בְּעֵלְמָא. וְאֶתְקִיִּים שְׁלֵמָה בְּחַכְמָתָא דְּנַהֲירוֹ דִּילָהּ,
 וְשְׁלִיט בְּעֵלְמָא. פִּיּוּן דְּסִיחָרָא נַחְתָּא בְּחוּבוֹי, אֶתְפְּגִים

לשון הקודש

ובאחווה עם הגוף.

אחר כך התפגם השמש ונחשד, כמו
 שאמרנו שכתוב (במדבר כו) ונאספת [והאסף]
 אל עמיד גם אתה וגו'. אשרי חלקם של
 משה, אהרן ומרים שנמצאו בעולם. בימי
 שלמה שלטה הלבנה בתקונייה ונראתה
 בעולם, והתקים שלמה בחכמת האור שלה
 ושלט בעולם. פיון שהלבנה ירדה בעונותיו,
 נפגם יום אחר יום, עד שנמצא בקרן

שנאמר (מיכה ו) ואשלח לפניך את משה אהרן
 ומרים - מרים - לבנה. משה - שמש. אהרן
 - זרוע ימין. חור - זרוע שמאל. ויש אומרים
 נחשון בן עמינדב. בהתחלה מתה מרים -
 הסתלקה הלבנה והסתלקה הבאר. אחר כך
 נשברה זרוע ימין שמקרבת תמיד את
 הלבנה באחווה ובשמחה, ועל זה כתוב (שמות
 טו) ותקח מרים הנביאה אחות אהרן. אחות
 אהרן בודאי, שהיא זרוע שמקרבה באחדות

יִזְמָא בְּתַר יוֹמָא, עַד דְּאַשְׁתַּכַּח בְּקֶרֶן מִעֲרַבִית, וְלֹא
 יִתִּיר, וְאַתִּי הֵיב שְׁבֻטָא חַד לְבִרְיָה. וְנִפְאָה חוּלְקָא
 דְּמִישָׁה נְבִיאָה מִהִימְנָא.

כְּתִיב (קהלת א) וְזָרַח הַשֶּׁמֶשׁ וּבָא הַשֶּׁמֶשׁ וְגו'. הַאי
 קָרָא אוֹקְיִמְנָא. אֲבָל וְזָרַח הַשֶּׁמֶשׁ, כִּד נִפְקוּ
 יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, דְּנִהִיר שְׁמֵשָׁא וְלֹא סִיְהָרָא. וְאֵל
 מְקוֹמוֹ שׁוּאָף וְגו', הָא כְּתִיב וּבָא הַשֶּׁמֶשׁ, כְּמִדְבָּרָא,
 עִם שְׂאֵר מִתֵּי מִדְבָּרָא. כִּיּוֹן דְּעָאֵל שְׁמֵשָׁא, לְאֵן אֲתֵר
 אֲתִתְפַּנֵּישׁ. אֵל מְקוֹמוֹ, כְּגוֹן לְאַנְהָרָא לְסִיְהָרָא. הָדָא
 הוּא דְכְּתִיב שׁוּאָף זָרַח הוּא שָׁם. דְּאִף עַל גַּב
 דְּאַתְפַּנֵּישׁ, זָרַח הוּא שָׁם וְדָאי. דְּהָא לָא אֲנִהִיר
 סִיְהָרָא, אֲלָא מִנְהוּרָא דְשְׁמֵשָׁא. וְדָא הוּא רְזָא
 דְכְּתִיב, (דברים לא) הִנֵּה שׁוֹכֵב עִם אֲבוֹתֶיךָ וְקָם. אִף עַל
 גַּב דְּתִתְפַּנֵּישׁ, הִנֵּה קָיָים לְאַנְהָרָא לְסִיְהָרָא. (וְעִלְיָה דָא הוּא
 יְהוֹשֻׁעַ).

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

מִעֲרַבִית וְלֹא יוֹתֵר, וְנִתְּנָן שְׁבֻט אֶחָד לְבָנוּ.
 אֲשֶׁרֵי חִלְקוּ שֶׁל מֹשֶׁה נְבִיא הַנְּאֻמָּן.
כְּתוּב (קהלת א) וְזָרַח הַשֶּׁמֶשׁ וּבָא הַשֶּׁמֶשׁ וְגו'.
 פְּסוּק זֶה בְּאַרְגוֹ. אֲבָל וְזָרַח הַשֶּׁמֶשׁ, כְּשִׁינְצָאוּ
 יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, שְׁהִאִיר הַשֶּׁמֶשׁ וְלֹא
 הִלְבְּנָה. וְאֵל מְקוֹמוֹ שׁוּאָף וְגו'. הֵרִי כְּתוּב
 וּבָא הַשֶּׁמֶשׁ, כְּמִדְבָּר, עִם שְׂאֵר מִתֵּי מִדְבָּר.
 כִּיּוֹן שְׁנַכְנַם הַשֶּׁמֶשׁ, לְאִיזָה מְקוֹם הַתְּפַנֵּס?

(וְעִלְיָה זֶה הוּא יְהוֹשֻׁעַ)

כִּדְּ הוּא מוֹשֶׁה וְעָלִיָּה כְּתִיב הַי קָרָא, (קהלת א) מַה יִּתְרוֹן לְאָדָם בְּכָל עֲמָלוֹ וְגו'. מַה יִּתְרוֹן לְאָדָם בְּכָל עֲמָלוֹ, דָּא יְהוֹשֻׁעַ, דְּאִשְׁתַּדַּל לְאַחַסְנָא אֲרַעָא דִּישְׂרָאֵל, וְלֹא זָכָה לְאַשְׁלֻמָּא לְסִיחָרָא בְּדָקָא יָאוּת, דְּהָא אִיְהוּ אַעְמַל בְּהוּ בִּישְׂרָאֵל, תַּחַת הַשְּׁמֵשׁ תַּחֲוִיתִיה דְּמֹשֶׁה. תָּא חֲזִי, וְוִי לְהַהוּא כְּסוּפָא, וְוִי לְהַהוּא כְּלִימָה, בְּגִין דְּפִלַּח, וְלֹא נָטַל אֶתְרִיָּה מִמֶּשׁ, אֲלֵא תַחֲוֹת שְׁמֵשׁא, וְלֹא הָוָה לִיָּה נְהִירוֹ מְדִילִיָּה, אֲלֵא נְהִירוֹ דְּנְהִיר לִיָּה. וְאִי הָבִי, מָאִי תוֹשְׁבַתָּא הָוָה לִיָּה, הוֹאִיל וְלֹא אֲשָׁלִים לְהַכָּא וְלַהַכָּא.

וּבְכָל אֲתָר דְּאָמַר שְׁלֹמָה תַּחַת הַשְּׁמֵשׁ, עַל דְּרָגָא דִּילִיָּה קָאָמַר. (קהלת ה) רְאִיתִי תַּחַת הַשְּׁמֵשׁ. (קהלת

ג) וְעוֹד רְאִיתִי תַּחַת הַשְּׁמֵשׁ. (קהלת ט) שְׁבִתִּי וְרָאָה (דף קפ"ב

א) תַּחַת הַשְּׁמֵשׁ. וְכֵן פְּלָהוּ. וּבְגִין דְּרָגָא דִּילִיָּה קָאָמַר. וְדָא הוּא רְזָא דְּמִלְּחָ וְדָאִי.

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

הַשְּׁמֵשׁ, וְלֹא הִיָּה לוֹ אוֹר מְשֻׁלוֹ, אֲלֵא אוֹר שְׁהַאִיר לוֹ. וְאִם כִּדְּ מַהוּ שְׁבָחוּ, הוֹאִיל וְלֹא הַשְּׁלִים לְכָאן וּלְכָאן?

וּבְכָל מְקוֹם שְׁאָמַר שְׁלֹמָה תַּחַת הַשְּׁמֵשׁ, עַל דְּרָגָתוֹ אָמַר. (קהלת ה) רְאִיתִי תַּחַת הַשְּׁמֵשׁ. (שם

ג) וְעוֹד רְאִיתִי תַּחַת הַשְּׁמֵשׁ. (שם ט) שְׁבִתִּי וְרָאָה תַּחַת הַשְּׁמֵשׁ. וְכֵן כְּלָם. וּמְשׁוּם דְּרָגָתוֹ אָמַר, וְזֵהוּ סוּד הַדְּבָר בְּדָאִי.

כִּדְּ הוּא מוֹשֶׁה, וְעָלִיו בְּתוּב פְּסוּק זֶה, מַה יִּתְרוֹן לְאָדָם בְּכָל עֲמָלוֹ וְגו'. מַה יִּתְרוֹן לְאָדָם בְּכָל עֲמָלוֹ - זֶה יְהוֹשֻׁעַ שְׁהִשְׁתַּדַּל לְהוֹרִישׁ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְלֹא זָכָה לְהַשְּׁלִים לְלִבְנָה כְּרָאוּי, שְׁהָרִי הוּא עֲמַל בִּישְׂרָאֵל תַּחַת הַשְּׁמֵשׁ, תַּחַת מֹשֶׁה. בָּא וְרָאָה, אוֹי לְאוֹתָהּ בּוֹשָׁה, אוֹי לְאוֹתָהּ בְּלִמָּה, מְשׁוּם שְׁעַבַד וְלֹא לָקַח מְקוֹמוֹ מִמֶּשׁ, אֲלֵא תַּחַת

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, וְדַאי מָאן דְּנָטִיל סָמָא דְּמוֹתָא
בְּלַחְדוּדוּי, עָלִיָּה כְּתִיב בְּכָל עֲמָלוֹ שְׁיַעֲמֹל תַּחַת
הַשָּׁמֶשׁ וְדַאי. וּמָאן הוּא תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ. הָוֵי אִימָא דָּא
סִיְהָרָא. וּמָאן דְּאֶחִיד סִיְהָרָא בְּלֹא שְׁמֵשָׁא, עֲמָלוֹ
תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ וְדַאי. וְדַא הוּא חוּבָא קַדְמָאָה דְּעֵלְמָא.
וְעַל דָּא מַה יִּתְרוֹן לְאָדָם בְּכָל עֲמָלוֹ, לְאָדָם קַדְמָאָה,
וְכֵן לְבִלְהוּ דְּאֶתְיִין בְּתַרְיָה, דְּחָבוּ בְּאַתָּר דָּא.

הוֹלֵךְ אֶל דְּרוֹם וְסוּבֵב אֶל צָפוֹן, הֵינֵנו דְּכְתִיב, (דברים
א) מִימִינוֹ אִשׁ דַּת לָמוֹ. יְמִינוֹ, זֶה דְּרוֹם. אִשׁ
דַּת, דָּא צָפוֹן. וְדַא כָּלִיל בְּדָא.

סוּבֵב הוֹלֵךְ הָרוֹת, הָאִי קָרָא קְשָׂא, סוּבֵב
סוּבֵב הוֹלֵךְ הַשָּׁמֶשׁ מִיבְעֵי לֵיהּ, מָאִי הוֹלֵךְ
הָרוֹת. מָאן רוּחָא דָּא, דָּא הוּא תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ, דְּאֶקְרִי
רוּחַ הַקֶּדֶשׁ. וְדַא (הוּא) רוּחַ הוֹלֵךְ וְסוּבֵב לְאֵלִין תִּרְיִן
סְטֵרִין לְאַתְחַבְּרָא בְּגוּפָא. וְעַל דָּא כְּתִיב הָרוּחַ, הַהוּא

לשון הקודש

הוֹלֵךְ אֶל דְּרוֹם וְסוּבֵב אֶל צָפוֹן, הֵינֵנו שְׁכַתוֹב
(דברים א) מִימִינוֹ אִשׁ דַּת לָמוֹ. יְמִינוֹ – זֶה דְּרוֹם.
אִשׁ דַּת – זֶה צָפוֹן. וְזֶה כָּלִיל בְּנֹה.

סוּבֵב סַבֵּב הוֹלֵךְ הָרוֹת. פְּסוּק זֶה קְשָׂה.
סוּבֵב סוּבֵב הַשָּׁמֶשׁ הִיָּה לוֹ לְכַתֵּב, מַה זֶה
הוֹלֵךְ הָרוּחַ? מִי רוּחַ זֶה? וְהוּא תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ,
שְׁנַקְרָא רוּחַ הַקֶּדֶשׁ. וְזֶה (הוּא) רוּחַ שְׁהוֹלֵךְ
וְסוּבֵב לְאוֹתָם שְׁנֵי צְדָדִים לְהַתְחַבֵּר בְּגוּפָא,

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, וְדַאי מִי שְׁנוּמַל סַם הַמּוֹת
לְבַדּוֹ, עָלָיו כְּתוּב (שם א) בְּכָל עֲמָלוֹ שְׁיַעֲמֹל
תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ וְדַאי. וּמִי הוּא תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ?
הָוֵי אוֹמֵר זֶה הִלְבְּנָה. וּמִי שְׁאוּחֵהוּ הִלְבְּנָה בְּלֵי
הַשָּׁמֶשׁ, עֲמָלוֹ תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ וְדַאי. וְזֶהוּ הַחֲטָא
הַקְּדָמוֹן שֶׁל הַעוֹלָם. וְעַל זֶה מַה יִּתְרוֹן לְאָדָם
בְּכָל עֲמָלוֹ, לְאָדָם הָרֵאשׁוֹן, וְכֵן לְכָל מִי שְׁבָא
אַחֲרָיו שְׁחָטְאוּ בְּמָקוֹם זֶה.

דְּאִשְׁתְּמוּדַע הַשְּׁמֵשׁ סְתָם, דְּאִשְׁתְּמוּדַע (ס"א לְאִתְחַבְרָא בְּנוּפָא דְאִיהוּ שְׁמֵשׁא הַהוּא דְאִשְׁתְּמוּדַע) חוֹלְקָא דְיִשְׂרָאֵל.

וְעַל סְבִיבוּתָיו שָׁב הָרוּחַ, מָאן סְבִיבוּתָיו. אֵלִין אַבְהָן,
דְּאִינוּן רְתִיבָא קְדִישָׁא, וְאִינוּן תְּלַת, וְדוּד וְד' רוחי דְאִתְחַבְרָן בְּהוּ (ס"י וְדָא רִיחָא דְאִתְחַבְרָא בְּהוּ) (ס"א וְדוּד דָּא הוּא רִיחָא רְבִיעֵאָתָה, דְאִתְחַבְרָ בְּהוּ) הָא אִינוּן רְתִיבָא קְדִישָׁא שְׁלִימְתָא, וְעַל דָּא בְּתִיב, (תְּהֵלִים קִיח) אָבְן מְאָסוּ חַבּוּנִים הֵיטָה לְרֵאשׁ פְּנָה.

בְּגִין דְּכָל מְלוֹי דְשְׁלֵמָה מְלָפָא סְתִימִין בְּלָהוּ
בְּחַכְמָתָא, וְכָלְהוּ לְגוּ בְּגוּ דְהִיכְלָא קְדִישָׁא,
וּבְנֵי נְשָׂא לָא מְסַתְּכְלִי בְּהוּ, וְחַמָּאן מְלוֹי כְּמִלִין דְּבַר
נֶשׁ אַחְרָא. אִי הָכִי, מַה שְׁבַחָא הוּא לְשְׁלֵמָה מְלָפָא
בְּחַכְמָתִיהָ, מוּשְׂאָר בְּנֵי נְשָׂא. אֵלָא וְדָאִי כָּל מְלָה
וּמְלָה דְשְׁלֵמָה מְלָפָא סְתִימִין בְּחַכְמָתָא.

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

הַבּוּנִים הֵיטָה לְרֵאשׁ פְּנָה.
מִשׁוּם שְׁכָל דְבָרֵי שְׁלֵמָה הַמְלֻךְ נִסְתָּרִים
בְּכֵלם בְּחַכְמָה, וְכֵלם פְּנִימָה שֶׁל הֵיכַל
הַקְּדוּשׁ, וּבְנֵי אָדָם לֹא מְסַתְּכְלִים בְּהֵם,
וְרֹאִים דְבָרֵי דְבְּדָרֵי אָדָם אַחֵר. אִם כֵּן, מַהוּ
הַשְּׁבַח לְשְׁלֵמָה הַמְלֻךְ בְּחַכְמָתוֹ מוּשְׂאָר בְּנֵי
אָדָם? אֵלָא וְדָאִי כָּל דְבָר וְדְבָר שֶׁל שְׁלֵמָה
הַמְלֻךְ נִסְתָּר בְּחַכְמָה.

וְעַל זֶה כְּתוּב הָרוּחַ, אוֹתוֹ שְׁנוּדַע הַשְּׁמֵשׁ
סְתָם, שְׁנוּדַע (לְאִתְחַבְרָ בְּנוּף שְׁמֵשׁ, אוֹתוֹ שְׁנוּדַע)
חֻלְקָא יִשְׂרָאֵל.
וְעַל סְבִיבוּתָיו שָׁב הָרוּחַ. מִי זֶה סְבִיבוּתָיו?
אֵלוֹ הָאֲבוֹת, שְׁהֵם מְרַבְּבָה קְדוּשָׁה, וְהֵם
שְׁלֵשָׁה, וְדוּד וְאַרְבַּעָה רוּחוֹת שֶׁהִתְחַבְּרוּ
בְּהֵם (ס"י וְהוּא רוּחַ שֶׁהִתְחַבְּרָ בְּהֵם) (וְדוּד הוּא רוּחַ רְבִיעִי
שֶׁהִתְחַבְּרָ בְּהֵם), הָרִי הֵם מְרַבְּבָה קְדוּשָׁה
שְׁלֵמָה. וְעַל זֶה כְּתוּב (תְּהֵלִים קִיח) אָבְן מְאָסוּ

פְּתַח וְאָמַר, (קהלת ז) טוֹבָה חֲכָמָה עִם נַחֲלָה וַיּוֹתֵר
 לְרוֹאֵי הַשָּׁמֶשׁ, אִי לֹא דָהָא אֶתְגַּלְיָא מְלָה
 דָּא, לֹא (שְׁמַעְנָא וְלֹא) יִדְעָנָא מָאִי קָאֲמַר. טוֹבָה חֲכָמָה,
 דָּא הִיא חֲכָמָה, דְּהִיא תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ, (ס"א לְפוּרְסִיָּא)
 פּוּרְסִיָּא מִתְתַּקְנָא לִיהּ. טוֹבָה חֲכָמָה עִם נַחֲלָה, יָאֵה
 וְשִׁפְרָא בְּד אִיהִי שְׂרִיָּא עֲמַהוּן דְּיִשְׂרָאֵל, דְּאֵינּוּן
 נַחֲלָה וְעַדְבָּא דִּילָהּ, לְאַתְקַשְׂרָא בָּהּ.

אֲבָל תּוֹשְׁבֵיחֲתָא יִתִּיר לְרוֹאֵי הַשָּׁמֶשׁ, לְאֵינּוּן דְּזָכוּ
 לְאַתְחַבְּרָא בְּשִׁמְשָׁא, וְלְאַתְקַשְׂרָא בֵּיהּ, דְּהָא
 אַחִיד בְּאֵילָנָא דְחַיִּי, וּמֵאֵן דְּאַחִיד בֵּיהּ, כְּכֹלֵא אַחִיד,
 בְּחַיִּין דְּהִיאֵי עֲלָמָא, וּבְחַיִּי דְּעֲלָמָא דְאַתִּי, וְדָא הוּא
 דְּכַתִּיב, (קהלת ז) וַיּוֹתֵרוֹן דַּעַת הַחֲכָמָה תַּחֲיָה בְּעֲלִיָּהּ. מָאִי
 וַיּוֹתֵרוֹן דַּעַת. דָּא אֵילָנָא דְחַיִּי. יִתְרוֹן דִּילִיָּהּ מַהוּ,
 הַחֲכָמָה וְדָאִי, דְּהָא תוֹרָה, מִחֲכָמָה עֲלָאָה נִפְקָא.

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

שְׂנוּכוּ לְהַתְחַבֵּר בְּשִׁמְשׁ וּלְהַתְקַשֵּׁר בּוֹ, שְׁהִרִי
 אַחוּזוּ בְּעֵינֵי הַחַיִּים, וּמִי שְׂאוּחוּ בּוֹ, אוּחוּ
 כִּפְלַל, בְּחַיִּי הָעוֹלָם הַזֶּה וּבְחַיִּי הָעוֹלָם הַבָּא.
 וְזֶהוּ שְׂפָתוֹב (ש) וַיּוֹתֵרוֹן דַּעַת הַחֲכָמָה תַּחֲיָה
 בְּעֲלִיָּהּ. מַה זֶה וַיּוֹתֵרוֹן דַּעַת? זֶה עֵץ הַחַיִּים.
 יִתְרוֹנוּ מַהוּ? הַחֲכָמָה וְדָאִי, שְׁהִרִי תוֹרָה
 יּוֹצֵאת מִחֲכָמָה עֲלִיוֹנָה.

פְּתַח וְאָמַר, (קהלת ז) טוֹבָה חֲכָמָה עִם נַחֲלָה
 וַיּוֹתֵר לְרוֹאֵי הַשָּׁמֶשׁ. אִם לֹא הִתְנַלָּה דְבַר זֶה,
 לֹא (שְׁמַעְנָא וְלֹא) יִדְעָנוּ מַה אָמַר. טוֹבָה חֲכָמָה –
 זוֹהִי חֲכָמָה שְׁהִיא תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ, (לכפסא) כִּפְסֵא
 מִתְתַּקְנָת לּוֹ. טוֹבָה חֲכָמָה עִם נַחֲלָה, יָפָה וְנָאָה
 בְּשִׁהִיא שׁוֹרָה עִם יִשְׂרָאֵל, שְׁהֵם נַחֲלָתָהּ
 וְחֻלְקָהּ לְהַתְקַשֵּׁר בָּהּ.
 אֲבָל שְׂבַח יוֹתֵר לְרוֹאֵי הַשָּׁמֶשׁ, לְאוֹתָם

תוּ טוֹבָה חֲכָמָה עִם נִחְלָה, טוֹבָה חֲכָמָה, וְדָאֵי עִם
 נִחְלָה, דָּא צְדִיקָא דְעֵלְמָא, דְּאִיהוּ נְהוּרָא
 דְּשִׁמְשָׁא, דְּהָא תִּרְיִן דְּרִגִּין אֵלִין פִּתְרָא יִתְבִּי, וְדָא
 הוּא שְׁפִירוּ דְּלַהוּן, אֲבָל וְיִזְתַּר לְרוּאֵי הַשְּׁמֶשׁ, לְאֵינוּן
 דְּמִתְאַחֲדִין בְּשִׁמְשָׁא, תוּקְפָא דְּכֵלָא, שְׁבַחָא דְּכֵלָא.

וְדָא הוּא דַּעַת, אֵילָנָא דְּחַיִּיא, וְהָא אוּקְמוּהָ (משלי יט)
 גַּם בְּלֹא דַּעַת נֶפֶשׁ לֹא טוֹב. מָאן נֶפֶשׁ. דָּא
 נֶפֶשׁ טוֹב דְּדוֹד מְלָכָא. וְדָא חֲכָמָה דְּקֹאמְרִין. וּבְגִינֵי
 כִּךְ יִתְרוֹן דַּעַת הַחֲכָמָה, דְּמִתְמָן אֲשֶׁתְּרִשָׁא אֵילָנָא
 וְאִתְנַטֵּעַ לְכָל סְטְרִין, וְכֵן לְכָל אֵינוּן דְּאִחִידִן בֵּיהּ
 בְּהַאי אֵילָנָא, וְעַל דָּא שְׁלֵמָה מְלָכָא לָא אֲשֶׁתִּבַּח
 אֵלָא בְּהֵוֹא דְּרִגָּא דִּילֵיהּ, וּמִתְמָן יַדַּע כֵּלָא, וְהוּא
 אָמַר עוֹד רְאִיתִי תַּחַת הַשְּׁמֶשׁ, וְשָׁבְתִי וְרָאִיתִי וְגו'.
 וְכֵן בְּלָהוּ. זַפְּאִין אֵינוּן צְדִיקָיָא, דְּמִשְׁתַּדְּלֵי
 בְּאוּרִייתָא, וְיַדְעִין אוּרְחֵי דְּמְלָכָא קְדִישָׁא, וּסְתִימִין

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

נֶפֶשׁ טוֹבָה שֶׁל דוֹד הַמֶּלֶךְ, וְזוֹ הַחֲכָמָה
 שְׁאִמְרָנּוּ. וּמִשׁוּם זֶה יִתְרוֹן דַּעַת הַחֲכָמָה,
 שְׁמִשָּׁם נִשְׂרַשׁ עֵץ וְנִנְטַע לְכָל הַצְּדִדִּים, וְכֵן
 לְכָל אֵלוֹ שְׁאֵחוּזִים בְּעֵץ הַזֶּה. וְעַל זֶה שְׁלֵמָה
 הַמֶּלֶךְ לֹא נִמְצָא אֵלָא בְּאוּתָהּ דְּרִגָּה שְׁלוֹ,
 וּמִשָּׁם יַדַּע הַכֵּל, וְהִקִּיהּ אוֹמְרָ: עוֹד רְאִיתִי
 תַּחַת הַשְּׁמֶשׁ, וְשָׁבְתִי וְרָאִיתִי וְגו'. וְכֵן כָּלֵם.
 אֲשֶׁרִי אוֹתָם צְדִיקִים שְׁמִשְׁתַּדְּלִים בְּתוֹרָה

עוֹד טוֹבָה חֲכָמָה עִם נִחְלָה - טוֹבָה
 חֲכָמָה וְדָאֵי עִם נִחְלָה, זֶה צְדִיק הָעוֹלָם
 שֶׁהוּא אוֹר הַשְּׁמֶשׁ, שֶׁהִרִי שְׁתֵּי דְרָגוֹת אֵלוֹ
 יוֹשְׁבוֹת בְּאֶחָד, וְהוּוּ יִפְגֹּן, אֲבָל וְיִתַּר לְרָאִי
 הַשְּׁמֶשׁ, לְאוֹתָם שְׁנֵאֵחוּזִים בְּשִׁמְשׁ, חוֹק
 הַכֵּל, שְׁבַח הַכֵּל.

וְזַחְו דַּעַת, עֵץ הַחַיִּים, וְהִרִי פְּרִשׁוּהוּ, (משלי
 ט) בְּלֹא דַּעַת נֶפֶשׁ לֹא טוֹב. אֵינוּן נֶפֶשׁ? זֶה